

РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

УДК 378.4

Василь Каричковський

Інститут екології економіки і права (Київ)

Світлана Каричковська

Уманський національний університет садівництва (Умань)

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У НЕМОВНИХ ВНЗ УКРАЇНИ

У статті розглядаються теоретичні аспекти вивчення іноземної мови в аграрних ВНЗ України. Виокремлено головні проблеми формування іношомовної професійної компетенції; розкрито основні положення, на основі яких будується схема навчання іноземній мові; дано визначення терміну «професійно-орієнтоване навчання», з'ясовано основні функції процесу професійно орієнтованого навчання іноземною мовою; виділено особливості навчання іноземних мов у немовних ВНЗ; проаналізовано основні підходи до навчання іноземної мови, які набувають особливої актуальності у зв'язку із зростаючою роллю іношомовного спілкування у професійній діяльності сучасних фахівців.

Ключові слова: іноземна мова, професійно-орієнтоване навчання, зміст та методика викладання, фахівець-аграрій, вищий навчальний заклад.

Постановка проблеми у загальному вигляді та зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Однією з основних характеристик професійної підготовки сучасного фахівця, у тому числі й аграрія, є іношомовна комунікативна компетентність, що забезпечує повноцінне професійне спілкування на шляху України до євроінтеграції.

У «Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти» представлено основні положення сучасних підходів до вивчення іноземної мови. Цей документ відобразив підсумок багаторічної роботи експертів країн-учасниць Ради Європи, зокрема й України, щодо аспектів проблеми викладання та вивчення іноземної мови [1].

Якісно новий етап розвитку освіти у вищій школі зумовлений усвідомленням необхідності інтенсифікації процесу вивчення предмету «Іноземна мова» у професійній підготовці фахівців-аграріїв. У цьому контексті знайшло відображення нове формулювання цілей та змісту професійно-орієнтованого навчання та пошук більш ефективних методів і засобів підготовки студентів на всіх етапах професійного становлення [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема підготовки майбутніх фахівців з іноземної мови була темою дослідження багатьох науковців. Зокрема, проблеми іношомовної підготовки студентів у вищих навчальних закладах розглядали І. Берман, І. Бім, Т. Ільїна, Р. Джонсон, М. Євдокімова, І. Лернер, Б. Лапідус, С. Ніколаєва, П. Підкасистий, В. Плахотник, Г. Стоун та ін..

Метою статті є висвітлення теоретичних особливостей вивчення іноземної мови в аграрних ВНЗ України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до вимог «Програми з англійської мови для професійного спілкування», Загальноєвропейських Рекомендації з мовної освіти, чинних програм з іноземних мов для немовних ВНЗ та ін. студенти повинні оволодіти іноземною мовою на рівні, який забезпечить їм можливість спілкуватися, отримувати та передавати інформацію зі свого фаху. Таким чином, іноземна мова стає засобом підвищення рівня знань у рамках спеціальності студента і формування його професійної спрямованості [3].

Формування іношомовної професійної компетенції студентів вищих аграрних навчальних закладів базується на основі професійно-орієнтованого підходу, коли іноземна мова стає складовою вивчення самої спеціальності, розвитку професійних інтересів та вміння використовувати здобуті знання на практиці [4].

Сьогодні схема навчання іноземній мові зі спеціальності в аграрних ВНЗ повинна будуватися з урахуванням наступних положень:

- визначення моделей комунікації, комунікативних ознак усної мови та засобів їх вираження;
- відбору лексичних і граматичних одиниць, необхідних для розуміння, читання, аудіювання і говоріння;
- системи вправ, аналізу текстів орієнтованих на комунікацію зі спеціальності та закріплення структурних лексичних одиниць;
- використання аудіо- і мультимедійних засобів для здійснення усного мовлення із застосуванням задач проблемно-пошукового характеру [5].

Термін «професійно-орієнтоване навчання» у немовному ВНЗ застосовується для позначення процесу вивчення іноземної мови і є орієнтованим на читання літератури зі спеціальності, засвоєння професійної лексики і термінології, а також на спілкування у сфері професійної діяльності. Сутність професійно-орієнтованого навчання іноземній мові полягає у його інтеграції зі спеціальними предметами з метою отримання додаткових професійних знань і формування професійно-значущих якостей особистості [6; 3].

Процес навчання професійно орієнтованого спілкування іноземною мовою є одним з найважливіших компонентів навчальної діяльності студентів немовних спеціальностей, що виконує в педагогічному процесі такі функції:

- здійснює загальний стимулюючий вплив на навчальну діяльність студентів;
- забезпечує необхідний та достатній рівень оволодіння іноземною мовою в ситуаціях професійно орієнтованого спілкування;
- спонукає до самостійної та застосування більш досконалих способів розв'язання практичних завдань [7].

У світлі сучасних методичних уявлень під професійно спрямованою англомовною компетентністю розуміється комунікативна здатність фахівця вирішувати професійно спрямовані завдання в непередбаченому усному акті спілкування англійською мовою, тобто можливість вирішувати професійні завдання та досягати мети комунікації [8].

Особливістю сучасного навчання є зорієнтованість на особистість студента, створення умов для його самовираження і розвитку, при якому прагнення постійно оптимізувати навчальний процес з урахуванням особливостей інформаційного суспільства зумовлює потребу в нових технологіях навчання [9, с. 25].

С. С. Чорна виділяє такі особливості навчання іноземних мов у немовних ВНЗ:

- практична спрямованість навчання (навчання на нефілологічних спеціальностях вирізняються чіткою практичною спрямованістю та предметністю);
- послідовний характер навчання у нефілологічному ВНЗ (курс спирається на знання, уміння й навички, отримані студентом у школі);
- високий рівень узагальненості (особливість навчання в нефілологічному ВНЗ полягає в тому, що отримані знання з мови на основі узагальнень формуються у спрямовану функціональну систему);
- підвищення значення самостійної роботи (вміння автоматично використовувати мовні засоби в мовленні, причому навички можуть бути сформовані тільки за умови активної навчальної діяльності самого студента);
- особливості співвідношення видів мовленнєвої діяльності (враховуючи взаємно позитивний вплив розвитку навичок усного мовлення та читання, характер цілей навчання та особливості побудови навчального процесу вказують на доречність для курсу навчання іноземної мови в нефілологічному ВНЗ несумісного паралельного розвитку навичок та умінь усного мовлення та читання) [10].

Задля досягнення професійно спрямованої англомовної компетентності студенти мають оволодіти відповідними декларативними і процедурними знаннями.

До декларативних знань належать:

- знання фахової термінології;
- знання відповідних граматичних структур, притаманних науковому, офіційно-діловому і публіцистичному стилям;
- знання про ключові елементи культури професійного мовлення;

- знання специфіки типових ситуацій професійного спілкування тощо.

До процедурних знань відносяться:

- знання про мовленнєву і немовленнєву поведінку носіїв іноземної мови,

- знання про планування, організацію, здійснення і коригування мовлення в процесі усної взаємодії із співрозмовником [8].

На думку Л. Смірної з точки зору викладання іноземної мови на немовних факультетах необхідно застосовувати інтегрований підхід, що дозволяє створити необхідний когнітивний простір для встановлення їхнього знаннево-функціонального взаємозв'язку; усвідомлення себе суб'єктами професійно-мовленнєвого середовища; формування мотивації до вивчення іноземної мови в контексті майбутньої професійної діяльності [11].

Зокрема, Бабинець М. М., Білоус Н. П., Богатирьова К. В., Коваленко Л. В., Латигіна Н. А., Прима В. В., Чала Н. М. та ін. відзначають, що сприятливі передумови для розвитку ключових компетенцій забезпечують системи активних, інтерактивних та особистісно зорієнтованих педагогічних технологій. Сюди можна віднести метод мовного портфоліо, ділові ігри, інтерактивні вправи, навчальні дискусії, диспути, проектно-орієнтовані завдання та ін., що імітують проблемні ситуації, притаманні професійній діяльності майбутнього фахівця-аграрія [1; 12; 13; 14].

На думку Гуминської Н. В. інтерактивні методи дають можливість вирішувати комунікативно-пізнавальні задачі засобами іншомовного спілкування. Цю категорію можна визначити як: а) взаємодію викладача і студента у процесі спілкування; б) навчання з метою вирішення лінгвістичних і комунікативних завдань [4].

Використання інтерактивних форм та методів навчання є системним і логічно обґрунтованим у навчальному процесі, де чільне місце займають рольові ігри, драматизації, групові дискусії тощо. Означені види роботи є особливо ефективними на заключному етапі роботи над певною темою. Їх застосування посилює особистісну та комунікативну орієнтованість навчання, стимулює творчість студентів та створює реальні умови для досягнення практичного результату навчання [9; 15, с. 25].

На думку А. Мельник, особливу увагу слід приділяти реалізації поетапного переходу студентів до базових форм діяльності більш високого рангу. Так, до базових форм належать: навчальна діяльність академічного типу (власне навчальна діяльність – лекції, семінарські заняття, самостійна робота); квазіпрофесійна діяльність (ділові та дидактичні ігри, ігрові форми занять); навчально-професійна діяльність (науково-дослідна робота, виробнича практика, стажування, дипломне проектування). Як перехідні від однієї базової форми до іншої виступають: лабораторно-практичні заняття; імітаційне моделювання; аналіз конкретних виробничих ситуацій; розігрування ролей; спецкурси і спецсемінари тощо [16, с. 193].

До видів самостійної роботи з іноземної мови з використанням інформаційних технологій ми рекомендуємо віднести такі.

1. Мовні тренінги з лексики і граматики. Використання тренінгів допомагає розвивати навички писемного мовлення, перекладу, розширювати словниковий запас, підготуватися до міжнародних іспитів.

2. Тести вхідного, проміжного та вихідного контролю знань студентів. Результати тестування вносяться в електронні протоколи, студенти і викладачі можуть ознайомитися з ними в будь-який час.

3. Проблемно-пошукові завдання на базі Інтернет-ресурсів. Для реалізації таких завдань студенти і викладачі використовують інформаційні і комунікаційні служби Інтернету, пошукові системи, каталоги тощо. Залежно від технології розв'язання завдання можуть бути з урахуванням рівня володіння іноземною мовою і навичками використання Інтернету і комп'ютера.

4. Творчі завдання (створення міні-презентацій за темами на вибір). Результатом є комп'ютерні презентації, виконані у Microsoft Power Point, з використанням текстової, графічної, аудіо- та відеоінформації [17, с. 78].

Перспективним напрямом у викладанні іноземних мов є використання комбінованого, або так званого вбудованого чи змішаного навчання (blended learning), тобто поєднання в

різних пропорціях дистанційного з традиційним денним або заочним навчанням, виходячи із можливостей освітнього закладу, студентів, викладачів, наявності потужних ліній зв'язку, доступу до Інтернету тощо [18]

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Термін «професійно-орієнтоване навчання» характерний для позначення процесу викладання іноземної мови у немовному ВНЗ, Такий підхід орієнтований на вивчення професійної термінології, читання літератури за фахом та спілкування наближеного до майбутньої професійної діяльності.

На основі аналізу наукової літератури можна виділити такі шляхи інтенсифікації професійно-орієнтованого навчання іноземної мови, як:

- оптимальний відбір навчального матеріалу;
- конкретизація вимог для кожного етапу навчання;
- особистісно-орієнтований підхід до навчання
- підвищення мотивації до вивчення дисципліни;
- поєднання традиційних та інноваційних методів навчання.

Джерела та література

1. Бабинець М. М. Європейське мовне портфоліо як новітній метод у викладанні іноземних мов / М. М. Бабинець // Міжнародний досвід у викладанні іноземних мов: тези доповідей. – К.: Київ. Най. торг.-екон. ун-т, 2015. – С. 6–8.
2. Мусійчук С. М. Професійно-орієнтоване навчання іноземної мови магістрів аграрних ВНЗ // Наука і методика : Збірник науково-методичних праць / Редкол. : А. Ф. Гойчук (гол. ред.) та ін. – К. : Аграрна освіта, 2007. – Вип. 9. – С. 20–27.
3. Бойчевська І. Б. Особливості вивчення іноземних мов у немовних навчальних закладах України / І. Б. Бойчевська // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини / [гол.ред.: М.Т. Мартинюк]. – Умань: ФОП Жовтий О. О., 2015. – В.1. – С. 44–55.
4. Гуминська Н. В. Значення комунікативної діяльності в інноваційному викладанні іноземних мов / Н. В. Гуминська // Міжнародний досвід у викладанні іноземних мов: тези доповідей. – К.: Київ. Най. торг.-екон. ун-т, 2015. – С. 23–25.
5. Буленок С. М. Інноваційні методи навчання іноземній мові у ВНЗ / С.М. Буленок, Л.В. Коваленко // Міжнародний досвід у викладанні іноземних мов: тези доповідей. – К.: Київ. Най. торг.-екон. ун-т, 2015. – С. 15–17.
6. Покушалова Л. В. Обучение профессионально ориентированному языку в техническом вузе [Текст] / Л. В. Покушалова, Л. Т. Серебрякова // Молодой ученый. – 2012. – № 5. – С. 305–307.
7. Гродський І. Я. Використання проектно-методики у процесі вивчення іноземної мови студентами немовних спеціальностей / І. Я. Гродський // Педагогіка та психологія: наука та практика на сучасному історичному етапі : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., (Харків, 26-27 квітня 2013 р.) / Центр педагогічних досліджень. – Х., 2013. – С. 47–50.
8. Дьячкова Я. О. Цілі навчання професійно спрямованого англomовного говоріння майбутніх правознавців / Я. О. Дьячкова // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Сер. : Педагогіка та психологія. – 2012. – Вип. 21. – С. 119–125.
9. Зозуля Л. М. Інноваційні технології як засіб підвищення якості освітнього процесу вузів / Л. М. Зозуля // Особливості викладання іноземних мов для студентів немовних спеціальностей: збірник матеріалів I Всеукраїнського науково-практичного вебінару (26 листопада 2014 р.). – Житомир: Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2014. – С. 24–25.
10. Чорна С. С. Особливості іншомовної підготовки студентів ВНЗ нефілологічних спеціальностей / С. С. Чорна // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах 2016 р., Класичний приватний університет – Запоріжжя. Вип. 48 (101). – С. 450–455.
11. Смірнова Ліна. Інтегрований підхід як необхідна складова організації процесу іншомовної освіти на немовних факультетах / Ліна Смірнова // Наукові записки. – Випуск 128. – Серія: Філологічні науки (мовознавство) – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. – С. 490–493.
12. Білоус Н. П. Warming-ups як засіб активізації навчального процесу в немовному ВНЗ / Н. П. Білоус, Н. М. Чала // Міжнародний досвід у викладанні іноземних мов: тези доповідей. – К. : Київ. Най. торг.-екон. ун-т, 2015. – С. 11–13.
13. Галаган В. Я. Психологічні передумови навчання дискусії / В. Я. Галаган // Міжнародний досвід у викладанні іноземних мов: тези доповідей. – К.: Київ. Най. торг.-екон. ун-т, 2015. – С. 17–20.
14. Мойсієнко О. Б. Навчання іншомовних компетенцій на основі тренувальних фірм / О. Б. Мойсієнко, В. А. Семідоцька // Міжнародний досвід у викладанні іноземних мов: тези доповідей. – К.: Київ. Най. торг.-екон. ун-т, 2015. – С. 42–44.
15. Крилов І. В. Інформаційні технології: теорія і практика [Текст] / І. В. Крилов. – К.: Центр, 2006. – 128 с.

16. Мельник А. Контекстне навчання у процесі професійного іншомовного спілкування студентів немовних спеціальностей. Витоки педагогічної майстерності. – 2012. – Випуск 10. – С. 191–196.
17. Бондар С. В. Використання інтернет-технологій у системі автономного вивчення професійно-орієнтованої іноземної мови студентами немовних спеціальностей / С. В. Бондар // Інформаційні технології і засоби навчання, Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України. – 2013 – Том 34 – №2. – С. 75–81.
18. Безрукова А. Р. Методика розробки, проведення та забезпечення навчальних занять при очно-дистанційному навчанні під час вивчення англійської мови не на мовних спеціальностях / А. Р. Безрукова // Особливості викладання іноземних мов для студентів немовних спеціальностей: збірник матеріалів I Всеукраїнського науково-практичного вебінару (26 листопада 2014 р.). – Житомир: Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2014. – С. 3–6.

References

1. Babyneč' M. M. Jevropejs'ke movne portfolio jak novitnij metod u vykladanni inozemnyh mov / M. M. Babyneč' // Mizhnarodnyj dosvid u vykladanni inozemnyh mov: tezy dopovidej. – K.: Kyi'v. Naj. torg.-ekon. un-t, 2015. – S. 6–8.
2. Musijchuk S. M. Profesijno-orijentovane navchannja inozemnoi' movy magistriv agrarnyh VNZ // Nauka i metodyka : Zbirnyk naukovo-metodychnyh prac' / Redkol. : A. F. Gojchuk (gol. red.) ta in. – K. : Agrarna osvita, 2007. – Vyp. 9. – S. 20–27.
3. Bojchevs'ka I. B. Osoblyvosti vyvchennja inozemnyh mov u nemovnyh navchal'nyh zakladah Ukraïny / I. B. Bojchevs'ka // Zbirnyk naukovykh prac' Umans'kogo derzhavnogo pedagogichnogo universytetu imeni Pavla Tychyny / [gol.red.: M.T. Martynjuk]. – Uman': FOP Zhovtyj O. O., 2015. – V.1. – S. 44–55.
4. Gumyns'ka N. V. Znachennja komunikatyvnoi' dijalnosti v innovacijnomu vykladanni inozemnyh mov / N. V. Gumyns'ka // Mizhnarodnyj dosvid u vykladanni inozemnyh mov: tezy dopovidej. – K.: Kyi'v. Naj. torg.-ekon. un-t, 2015. – S. 23–25.
5. Bulenok S. M. Innovacijni metody navchannja inozemnij movi u VNZ / S.M. Bulenok, L.V. Kovalenko // Mizhnarodnyj dosvid u vykladanni inozemnyh mov: tezy dopovidej. – K.: Kyi'v. Naj. torg.-ekon. un-t, 2015. – S. 15–17.
6. Pokushalova L. V. Obuchenie professional'no orijentirovanomu jazyku v tehničeskom vuze [Tekst] / L. V. Pokushalova, L. T. Serebrjakova // Molodoj učenij. – 2012. – № 5. – S. 305–307.
7. Grods'kyj I. Ja. Vykorystannja proektnoi' metodyky u procesi vyvchennja inozemnoi' movy studentamy nemovnyh special'nostej / I. Ja. Grods'kyj // Pedagogika ta psihologija: nauka ta praktyka na suchasnomu istoryčnomu etapi : materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konf., (Harkiv, 26-27 kvitnja 2013 r.) / Centr pedagogičnyh doslidzhen'. – H., 2013. – S. 47–50.
8. D'jachkova Ja. O. Cili navchannja profesijno sprjamovanogo anglomovnogo govornnja majbutnih pravoznavciv / Ja. O. D'jachkova // Visnyk Kyi'vs'kogo nacional'nogo lingvistyčnogo universytetu. Ser. : Pedagogika ta psihologija. – 2012. – Vyp. 21. – S. 119–125.
9. Zozulja L. M. Innovacijni tehnologii' jak zasib pidvyshhennja jakosti osvityn'ogo procesu vuziv / L. M. Zozulja // Osoblyvosti vykladannja inozemnyh mov dlja studentiv nemovnyh special'nostej: zbirnyk materialiv I Vseukrai'ns'kogo naukovo-praktyčnogo vebinaru (26 lystopada 2014 r.). – Zhytomyr: Zhytomyr's'kyj derzhavnyj universytet imeni Ivana Franka, 2014. – S. 24–25.
10. Chorna S. S. Osoblyvosti inshomovnoi' pidgotovky studentiv VNZ nefilologičnyh special'nostej / S. S. Chorna // Pedagogika formuvannja tvorchoi' osobystosti u vyshhij i zagal'noosvitnij shkolah 2016 r., Kласyčnyj pryvatnyj universytet – Zaporizhzhja. Vyp. 48 (101). – S. 450–455.
11. Smirnova Lina. Integrovanyj pidhid jak neobhidna skladova organizacij' procesu inshomovnoi' osvity na nemovnyh fakul'tetah / Lina Smirnova // Naukovi zapysky. – Vypusk 128. – Serija: Filologični nauky (movoznavstvo) – Kirovograd: RVV KDPU im. V. Vynnyčenka, 2014. – С. 490–493.
12. Bilous N. P. Warming-ups jak zasib aktyvizacij' navchal'nogo procesu v nemovnomu VNZ / N. P. Bilous, N. M. Chala // Mizhnarodnyj dosvid u vykladanni inozemnyh mov: tezy dopovidej. – K.: Kyi'v. Naj. torg.-ekon. un-t, 2015. – S. 11–13.
13. Galagan V. Ja. Psihologični peredumovy navchannja diskusii' / V. Ja. Galagan // Mizhnarodnyj dosvid u vykladanni inozemnyh mov: tezy dopovidej. – K.: Kyi'v. Naj. torg.-ekon. un-t, 2015. – S. 17–20.
14. Mojsijenko O. B. Navchannja inshomovnyh kompetencij na osnovi trenuval'nyh firm / O. B. Mojsijenko, V. A. Semidoc'ka // Mizhnarodnyj dosvid u vykladanni inozemnyh mov: tezy dopovidej. – K.: Kyi'v. Naj. torg.-ekon. un-t, 2015. – S. 42–44.
15. Krylov I. V. Informacijni tehnologii': teorija i praktyka [Tekst] / I. V. Krylov. – K.: Centr, 2006. – 128 s.
16. Mel'nyk A. Kontekstne navchannja u procesi profesijnogo inshomovnogo spilkuvannja studentiv nemovnyh special'nostej. Vytoky pedagogičnoi' majsternosti. – 2012. – Vypusk 10. – S. 191–196.
17. Bondar S. V. Vykorystannja internet-tehnologij u systemi avtonomnogo vyvchennja profesijno-orijentovanoi' inozemnoi' movy studentamy nemovnyh special'nostej / S. V. Bondar // Informacijni tehnologii' i zasoby navchannja, Instytut informacijnyh tehnologij i zasobiv navchannja NAPN Ukraïny. – 2013 – Tom 34 – №2. – S. 75–81.
18. Bezrukova A. R. Metodyka rozrobky, provedennja ta zabezpečennja navchal'nyh zanjat' pry očno-dystancijnomu navchanni pid chas vyvchennja anglijs'koi' movy ne na movnyh special'nostjah / A. R. Bezrukova //

Osoblyvosti vykladannja inozemnyh mov dlja studentiv nemovnyh special'nostej: zbirnyk materialiv I Vseukrai'ns'kogo naukovo-praktychnogo vebinaru (26 lystopada 2014 r.). – Zhytomyr: Zhytomyr's'kyj derzhavnyj universytet imeni Ivana Franka, 2014. – S. 3–6.

Каричковский Василий, Каричковская Светлана. ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ОРИЕНТИРОВАННОГО ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ В НЕЯЗЫКОВЫХ ВУЗАХ УКРАИНЫ. В статье рассматриваются теоретические аспекты изучения иностранного языка в аграрных вузах Украины. Выделены главные проблемы формирования иноязычной профессиональной компетенции; раскрыты основные принципы, на основе которых строится схема обучения иностранному языку; дано определение термина «профессионально-ориентированное обучение», выяснены основные функции процесса профессионально ориентированного обучения иностранному языку; выделены особенности обучения иностранным языкам в неязыковых вузах; проанализированы основные подходы к обучению иностранному языку, которые приобретают особую актуальность в связи с возрастающей ролью иноязычного общения в профессиональной деятельности современных специалистов.

Ключевые слова: иностранный язык, профессионально-ориентированное обучение, содержание и методика преподавания, специалист-аграрий, высшее учебное заведение.

Karychkovskiy Vasyl, Karychkovska Svitlana. THEORETICAL FUNDAMENTALS OF PROFESSIONALLY-ORIENTED TRAINING OF FOREIGN LANGUAGE IN NONLINGUISTIC HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF UKRAINE. In the article the problem of professional training under the conditions of reforming the system of higher education is considered. Learning a foreign language was defined one of the urgent tasks of modern education and science.

The article deals with the theoretical aspects of studying a foreign language in agrarian universities of Ukraine. The main problems of formation of foreign language professional competence are singled out; the fundamental principles on the basis of which the scheme of teaching a foreign language is constructed are found out; the definition of the term "professionally-oriented learning" is given, the main functions of the process of professionally oriented learning in a foreign language are determined; features of teaching a foreign languages in non-English higher educational institutions are emphasized; the basic approaches to teaching a foreign language, which become especially relevant in connection with the growing role of foreign language communication in the professional activities of modern specialists are analyzed. The questions of enrichment and improvement of the language training methods at the present stage are emphasized. The basic laws of enrichment and improvement of the teaching concepts of the problems at the issue are considered.

The conclusions about the ultimate goal of learning a foreign language in non-linguistic universities were drawn.

Keywords: foreign language, vocational training, content and teaching methods, specialists-agrarians, higher educational institution.

Стаття надійшла до редколегії 01.09.2017 р.

УДК 373.3.016:51

Ірина Остапівська, Надія Свистун

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки (Луцьк)

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

У статті коротко актуалізовано поняття «творчі здібності», проаналізовано їх структуру, складові, характеристичні особливості, обґрунтовано важливість їх формування, роль та місце початкової школи у цьому процесі; також досліджено та охарактеризовано оптимальні умови для їх формування (при цьому увагу було зосереджено на можливостях уроків математики у молодших класах). Проаналізовано можливості формування творчих здібностей учнів початкових класів. Коротко досліджено окремі методичні прийоми формування творчих здібностей молодших школярів на уроках математики, наведено їх приклади. Окреслено перспективи подальших досліджень.

Ключові слова: творчі здібності, формування творчих здібностей, молодші школярі, методика математики, початкова школа.

Постановка проблеми у загальному вигляді та зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сучасне суспільство змінюється із дивовижною швидкістю: ті знання та уміння, які дозволяють людині успішно діяти у різноманітних ситуаціях на сьогодні, завтра уже є недостатнім. Тому кожному потрібно постійно самовдосконалюватися та